

Ivana M. Martinović Barbul¹
Visoka poslovna škola strukovnih studija
Novi Sad, Srbija

UDC: [371.322::811.111]:159.953.5
DOI: 10.19090/ps.2018.2.111-126
Primljen: 8.10.2018.
Prihvaćen: 7.3.2019.
PREGLEDNI NAUČNI RAD

**NASTAVNA JEDINICA ZA USVAJANJE ZNANJA O ASPEKTU ČITALACA U
NASTAVI PISANJA U ENGLESKOM KAO JEZIKU STRUKE ZASNOVANA NA
PROBLEMSKOJ NASTAVI²**

Rezime

Učenje zasnovano na rešavanju problema (engl. Problem Based Learning) predstavlja efikasan pristup koji pomaže učenicima da usvoje znanje dok rešavaju interdisciplinarne i probleme iz svakodnevnog života. Prednosti problemske nastave su upotreba stručnog znanja, postavljanje ciljeva, rešavanje problema i vrednovanje rezultata dok aktivnosti na času problemske nastave podstiču interesovanje za učenje, uzimajući u obzir pozitivne efekte individualnog učenja. Imajući u vidu ove prednosti, u radu su predstavljene osnove problemske nastave u učenju stranog jezika.

Ovaj rad imao je za cilj osmišljavanje nastavne jedinice za usvajanje sadržaja o aspektu čitalaca u nastavi engleskog jezika struke putem problemske nastave. Problemski modelovana nastavna jedinica kreirana je u skladu sa principima za implementaciju problemske nastave: 1. Stvaranje problemske situacije; 2. Definisavanje problema; 3. Dekompozicija problema i postavljanje hipoteza; 4. Samostalan rad učenika uz analizu i korekciju rezultata (potvrda hipoteza); 5. Primena na sličnom problemu.

Rad razmatra i analizira pozitivne aspekte problemski zasnovanih i planiranih nastavnih sadržaja, kao i metodičke aspekte problemske nastave, sa praktičnim primerima i implikacijama za nastavnu praksu.

---

¹ ivana.martinovic4@gmail.com

² Rad kao i nastavna jedinica predstavljena u njemu čine deo doktorske teze na temu „Problemska nastava i veština pisanja u nastavi engleskog poslovnog jezika” koja je u fazi pisanja.

Ključne reči: učenje zasnovano na rešavanju problema, nastava pisanja, aspekt čitalaca, engleski kao jezik struke.

Uvod

Efikasnost tradicionalne nastave stranog jezika ne može se osporiti ali ona ne može u dovoljnoj meri da zadovolji potrebe savremenog društva jer moderno društvo zahteva od pojedinca da samostalno prikuplja informacije, da upravlja njima, analizira ih i pretvara u upotrebljivo znanje. Određeni autori (Bhatia, 2004; Swales, 2000; Hewings, 2002) govore o jazu između kompleksnosti pisanja na radnom mestu i pedagoških pristupa koji se nude na kursovima engleskog kao jezika struke. Batija (Bhatia, 2004: 160) tvrdi da su studenti na kursovima engleskog poslovnog jezika i dalje izloženi „modelima žanrovske analize i često su šokirani složenim zahtevima radnog mesta”. Svejzl i Hjuings (Swales, 2000; Hewings, 2002) ukazuju na to da, iako je rezultatima istraživanja potrebno neko vreme da se realizuju u pedagoškoj praksi, postoji osećaj da nije bilo pomaka u pisanju udžbenika engleskog poslovnog jezika koji idu u korak s razvojem istraživanja. Iako postoji sve veći broj studija koje pokazuju da je pisanje na radnom mestu složen posao, opisujući kontekst i okolne procese, mnogi udžbenici nastavljaju da rade na nivou teksta, nude izbor modela i šablona (posebno pisma i izveštaji) koje studenti treba da nauče i reprodukuju. Ovi, iako korisni primeri pisanja na radnom mestu, ne uzimaju u obzir šire procese i interakcije koje doprinose izgradnji teksta. Većina udžbenika i dalje prati tradicionalne nastavne programe, uprkos bogatstvu istraživanja o upotrebi i usvajanju jezika koji predlažu alternativne principe organizovanja nastave poput problemske nastave. Problemska nastava (engl. *Problem Based Learning*) je nastala iz potrebe da se poveća efikasnost obrazovnog rada i predstavlja sistem nastave gde studenti o datoj temi uče u kontekstu složenih i višeslojnih problema.

Nastava pisanja i jezik struke

Za razliku od tradicionalnih pristupa u nastavi pisanja koji su orijentisani na proizvod ili proces i koji posmatraju pisanje kao neku vrstu generičke veštine koja bi se mogla naučiti eksplicitnim predavanjem, koncepcija pisanja u engleskom jeziku struke fokusira se na pružanju pomoći učenicima da steknu kompetentnost u pojedinim ciljnim žanrovima. Pismenost podrazumeva mnogo više od kontrolisanja jezičkih grešaka ili dobrog stila. Ona zahteva od studenata da odgovore na složene raznolikosti žanrova, konteksta i praksi.

Razmatrajući upotrebu pristupa orijentisanog na *proizvod* (engl. *product oriented approach*) u nastavi jezika struke, Pareti navodi da se ovaj pristup više „fokusira na sadržaj i

format i isključuje analitičke veštine višeg nivoa koje su potrebne za povezivanje tog sadržaja i formata sa potrebama specifične grupe da ostvari određene zadatke” (Paretti, 2006: 189). On dodaje da se ovaj fokus na sadržaju i formu ogleda u mnogim udžbenicima poslovne komunikacije, u kojima preovladavaju poglavlja o formatu i gramatici. Ovi udžbenici se fokusiraju na specifične vrste dokumenata. Nakon kursa, studenti smatraju da im je potreban samo pravi format ili šablon za određenu situaciju da bi ostvarili efikasnu poslovnu komunikaciju. Učenici uče da koriste pristup „popunite prazninu” za opštu publiku. Ovom pristupu nedostaju intelektualne veštine višeg reda, tj. razumevanje retoričkog konteksta i stvaranje poruka koje odgovaraju različitim čitaocima, kontekstima i namenama.

Prema Barburu (Barbour, 1987), nastava pisanja u okviru jezika struke nije kompatibilna sa modelom pisanja orijentisanim na proces (engl. *process oriented approach*) prvenstveno jer je poslovno pisanje, pre svega, transakciono pisanje, orijentisano na čitaoca, ne na ekspresivno/izražajno pisanje. Pisac nije predmet poslovnog pisma, niti je ličnost pisca glavni predmet interesovanja čitaoca. Poslovno pisanje ističe proizvod i komunikaciju sa čitaocem i ostavlja malo prostora za otkrivanje, beskraju reviziju, ili opcije o tome da li da se završi tekst ili ne. Iako studenti često moraju da prikupe određene informacije pre nego što krenu da pišu, većina poslovnih pisama ne zahteva duži period istraživanja u kom pisac otkriva temu i šta da kaže o njoj. Profesionalno pisanje je više ili manje rezultat jasne i jednostavne obrade tema koje su već određene. Umetnost pisanja za poslovne potrebe predstavlja veštinu da efikasno izrazimo ono što treba da se kaže nekom drugom, a ne izražavanje ličnih stavova o tome zašto je data tema važna za nas.

Pristup koji je predložen kao rešenje koje može da nadomesti nedostatke gore navedenih pristupa stavlja primarni fokus na pisanje žanrova karakterističnih za određene oblasti proučavanja studenata, s ciljem uvođenja studenata u diskurs akademske zajednice. Zagovornici nastave žanra tvrde da kursevi pisanja na stranom jeziku treba da se bave sadržajem iz oblasti studenata koji uče strani jezik. Ken Hajland (Hyland, 2003) objašnjava da ovaj fokus na sadržaj ne izbacuje upotrebu procesa pisanja i faze kao što su pred-pisanje, revizija, saradnja i detaljan pregled ali je cilj pristupa orijentisanog na analizu žanra da se istraži diskurs određenih govornih zajednica (engl. *speech communities*). Iz tog razloga, pristup orijentisan na analizu žanra se bavi analizom pisanih i govornih tekstova, odnosno strukturiranim komunikativnim događajima (engl. *communicative events*) u kojima se ti tekstovi koriste. Komunikativni događaji imaju slične komunikativne svrhe (engl. *communicative purposes*) i imaju zajedničke jezičke modele u smislu strukture, stila, sadržaja i ciljne publike.

Zajedno s modelom zasnovanim na sadržaju i diskursu, pojavili su se modeli pisanja zasnovani na principima *socijalne konstrukcionističke premise*. Prema ovoj premisi, pedagogija orijentisana na čitaoca i diskurs ne bi trebalo da samo uputi učenike u diskurs akademske zajednice, već i da pripremi učenike da predvide, zadovolje, pa čak i izazovu zahteve akademskih čitalaca (Hyland, 2003). Socijalni konstrukcionisti vide pisanje kao socijalni artefakt s političkim, ali i socijalnim implikacijama. Oni smatraju da pisanje ima socijalnu svrhu, kao i da predstavlja društveni čin koji se odvija u okviru određenog konteksta i za određenu publiku. Znanje, jezik i prirodu diskursa određuje „diskursna zajednica”³ za koju pisac piše tekst. Po ovom gledištu, instrukcija pisanja fokusira se na identifikovanje, vežbanje i reprodukcije specifičnosti tekstova pisanih za određenu publiku. Dakle, Ferris i Hedžkok (Ferris & Hedgcock, 2005) smatraju da nastavnici treba da upoznaju učenike s tekstualnim karakteristikama relevantnih disciplina, ali i da ih nauče da analiziraju potrebe njihovih čitalaca, procene očekivanja publike i proizvedu tekstove koji su prihvatljivi u diskursima određenih zajednica.

Osnovne karakteristike problemske nastave

Kroz literaturu, brojni autori navode prednosti implementacije problemske nastave kao što su poboljšano zadržavanje znanja, podsticanje na doživotno učenje, povećana motivisanost, poboljšana interakcija između učenika i nastavnika, poboljšanje sposobnosti rešavanja problema i prikupljanja informacija, poboljšanje veština komunikacije i organizacije kao i poboljšanje metakognitivnih veština (Duch et al., 2001; Vernon & Blake, 1993; Torp & Sage, 2002).

Uden i Bomon (Uden & Beaumont, 2006) ističu da problemska nastava promovise učenje s razumevanjem. Pre svega, problemska nastava priprema učenike za poslove, pomaže im u sticanju znanja kao što su suočavanje s problemima, donošenje obrazloženih odluka u različitim okolnostima, istraživanje problema holističkim pristupom, sposobnost rada u timu, poštovanje stavova drugih ljudi uz uvažavanje svojih vrlina i slabosti, prilagođavanje na promene na radnom mestu.

Jedan od ciljeva problemske nastave jeste razvoj veštine samousmerenog učenja (engl. *self-directed learning*). Učenje usmereno prema sebi definisano je kao „proces u kome pojedinci preuzimaju inicijativu u dijagnostikovanju svojih potreba učenja, formulisanju

---

³ Diskursnu zajednicu neophodno je razlikovati od govorne zajednice (speech community) (Swales 1990). Naime, termin govorna zajednica uglavnom se odnosi na govorni, a tek posredno na pisani materijal. Za razliku od govorne zajednice, diskursna zajednica mora da bude neutralna u pogledu medija i vremenski i prostorno neograničena. U govornoj zajednici, zajednica je ta koja kreira diskurs, dok u diskursnoj zajednici, diskurs kreira zajednicu

ciljeva, izboru i primeni odgovarajućih strategija učenja, kao i ocenu ishoda učenja” (Loiens, Magda & Rikers, 2008). U problemskoj nastavi učenici treba da preuzmu odgovornost za svoje učenje, što dovodi do povećanja veštine samousmerenog učenja. Kada se kroz grupni diskurs shvati koji delići problema nedostaju za rešavanje problema, dolazi do faze podele rada, što je komponenta učenja usmerenog prema sebi.

Sendag i Odabasi (Sendag & Odabasi, 2009) tvrde da problemska nastava može da unapredi razvoj kritičkog mišljenja jer učenici uče kako da analiziraju problem, identifikuju relevantne činjenice i generišu hipoteze, identifikuju potrebne informacije za rešavanje problema i donesu razumne odluke kako da reše problem.

Etape u artikulaciji časa problemske nastave

Arends (Arends, 2004) je opisao pet glavnih faza koje se tipično mogu naći u problemskoj nastavi. Prema Arendsu, proces počinje orijentisanjem učenika na problem. To je faza u kojoj se utvrđuje pravac časa i stvara motivacija. U sledećoj fazi učenici se organizuju da uče. U ovom trenutku, nastavnik služi kao vodič za učenike, odnosno usmerava ih na odgovarajuće zadatke bitne za rešavanje problema. Arends (Arends, 2004) opisuje treću fazu kao ispunjenu naporima učenika da prikupe i steknu informacije u vezi s mogućim rešenjima. Nastavnik nastavlja da vodi, sugeriše ili usmerava učenike na odgovarajuće aktivnosti, dozvoljavajući im da formulišu svoje strategije. Četvrta faza obuhvata razvoj i prezentaciju rešenja. Rešenja studenata prikazana su na različite načine. Konačno, proces učenja putem rešavanja problema završava se procenom iskustva. Učenici odražavaju stavove u vezi sa strategijama upotrebljenim pri rešavanju problema i razgovaraju o poboljšanju procesa.

Problemska nastava i nastava pisanja u jeziku struke

Brojni autori su pisali o prednostima problemske nastave kao metode u oblasti engleskog kao jezika struke (Wood & Head, 2004; Ainsworth, 2012; Hussein et al., 2012). Using the problem solving approach to teach writing to EFL learners. *The English Teacher* 41(2), 144-159. Wood i Hed (Wood & Head, 2004) jedni su od retkih koji su se time bavili. Oni su implementirali problemsku nastavu na kurs engleskog jezika koji su slušali studenti medicine. Rezultati su pokazali poboljšanje veština samousmerenog učenja. Autori tvrde da su učenici, iako na površinskom nivou nisu pokazali bolje rezultate u veštini pisanja, u svojim radovima bili više orijetisani na čitaoce (engl. *audience*). Međutim, autori nisu imali određen instrument kojim su merili taj aspekt i navode da su u njihovoj studiji studenti pisali drugim

studentima u grupi, koji su potvrdili da su njihove kolege pisale na način na koji su očekivali (Wood & Head, 2004: 12).

Majkl Penel i Libi Majls (Pennell & Miles, 2009) smatraju da problemska nastava predstavlja inherentan okvir za časove poslovne komunikacije, pošto daje malo retoričkih parametara. Oni navode da je u tipičnom zadatku zasnovanom na žanru većina retoričkih parametara već zadata: žanr, čitaoci, ton. Nastavnik i udžbenik predstavljaju neophodne informacije, učenici vežbaju svoje veštine, i predaju rad na pregled. Kod studija slučaja, učenici su prvo izloženi konceptima, a onda ih primenjuju na slučaj. Kod situacionih zadataka, učenici se nalaze u nekoj situaciji i treba sami da shvate kako da odgovore, često vođeni određenim poglavljem u knjizi. Na sasvim drugom kraju, u problemskoj nastavi, učenici sami treba da shvate šta se od njih traži u situaciji, kako i šta moraju da urade i kako da to odrade uspešno. Učenici prisustvuju potpunoj retoričkoj situaciji jer moraju da odgovore na pitanja: ko su čitaoci, koja je namena, i koji će ton, stil i organizacija dokumenta biti efikasni.

Određeni autori (Rollinson, 2005; Gieve, 1998) tvrde da se intelektualne veštine višeg reda (analiza, sinteza i primena ideja i informacija) ogledaju u globalnim aspektima pisanja koji su uglavnom konceptualni i strukturalni i tada se u literaturi nazivaju aspekti pisanja višeg reda (engl. *higher-order concerns*). Aspekti višeg reda su elementi „velike slike” kao na primer, sadržaj i fokus, namena i čitaoci, organizacija. Aspekti pisanja nižeg reda (engl. *lower-order concerns*) koji se nazivaju i lokalni aspekti, imaju manje veze sa značenjem nego sa „ispravnošću”, tj. gramatikom, stilom i mehanikom. Zbog studija koje pokazuju povezanost problemske nastave i razvoja veština kritičkog razmišljanja i intelektualnih veština višeg reda, problemska nastava je povezanija sa globalnim nego sa lokalnim aspektima pisanja (Rollinson, 2005). Oni pretpostavljaju da se povećanje kritičkog razmišljanja kod studenata manifestuje u veštini pisanja najjasnije u globalnim aspektima pisanja jer su veštine kritičkog razmišljanja po svojoj prirodi više fokusirane na veliku sliku i prezentaciju ideja (Rollinson, 2005; Gieve, 1998).

Problemski modelovana nastavna jedinica

Uzimajući u obzir literaturu koja navodi da problemska nastava može da doprinese razvoju globalnih aspekata pisanja, cilj ovog rada bio je osmišljavanje nastavne jedinice za usvajanje aspekta čitalaca putem učenja kroz rešavanje problema. Nastavna jedinica je osmišljena imajući u vidu osobine dobrog problema u problemskoj nastavi kao i etape u artikulaciji časa problemske nastave. Tako, učenici bi trebalo da kroz rad u grupi i diskusiju

integrišu znanja kako da profilišu publiku, naglase prednosti koje su potrebne publici, razumeju koji nivo formalnosti i tehničkog izražavanja odgovara kojoj vrsti publike, koja količina informacija je potrebna datoj publici.

Na osnovu navedenih teorija o implementaciji problemske nastave, osmišljena nastavna jedinica sadrži pet etapa.

Sadržaj:

1. Izazivanje problemske situacije;
2. Postavljanje problema;
3. Dekompozicija problema i postavljanje hipoteza;
4. Samostalni rad učenika uz analizu i korekciju rezultata (potvrda hipoteza);
5. Prelaženje na novu tematiku iz problemskog konteksta.

OBLIK RADA: frontalni, grupni oblik rada.

NASTAVNE METODE: usmeno izlaganje, razgovor (heuristički), rad sa tekstem.

NASTAVNA SREDSTVA: radni listovi sa zadacima, priručnici.

IZVORI ZA NASTAVNIKA:

Stručni:

- Bennie, M. (2009). *A Guide to Good Business Communications*. Oxford, UK: How to books Ltd.
- Davis, K. W. (2010). *The McGraw-Hill 36-Hour Course in Business writing and communication*. New York, USA: McGraw-Hill.
- Graham, D., & Graham, J. (2009). *Can do writing - the proven ten-step system for fast and effective business writing*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.
- Guffey, M. E., & Loewy, D. (2010). *Essentials of Business Communication*. Mason, USA: South-Western Cengage Learning.
- Kolin, P. C. (2010). *Successful Writing at Work*. Boston, USA: Wadsworth, Cengage Learning.
- Brieger, N. (2011). *Collins English for Business – WRITING*. London, UK: Harper Collins Publishers.

Metodički:

- Frendo, E. (2005). *How to Teach Business English*. Essex, UK: Pearson Education Limited.

- Duch, B. J., Groh, S. E., & Allen, D. E. (2001). *The Power of Problem-Based Learning: A Practical "How To" for Teaching Undergraduate Courses in Any Discipline*. Sterling, Virginia, USA: Stylus Publishing.

IZVORI ZA UČENIKE:

- Davis, K. W. (2010). *The McGraw-Hill 36-Hour Course in Business writing and communication*. New York, USA: McGraw-Hill.
- Guffey, M. E., & Loewy, D. (2010). *Essentials of Business Communication*. Mason, USA: South-Western Cengage Learning.

ARTIKULACIJA ČASA:

UVODNI DEO ČASA:

Stvaranje problemske situacije:

"Silos efekat" (engl. *the silo effect*) je fraza koja se često koristi da opiše neuspeh komunikacije u poslovnim zajednicama. Šta mislite da ona znači?

Definisanje problema: Kako da postignemo da naša pisana poslovna dokumenta budu orijentisana na čitaoce?

Dekompozicija problema:

- a) Šta treba da znamo o čitaocima/Kako profilisati publiku?
- b) Šta sve zavisi od toga ko nam je publika i koje sve elemente treba da prilagodimo čitaocima?

Definisanje hipoteza:

- treba da pišemo imajući u vidu publiku, njihova interesovanja i njihove potrebe;
- naša dokumenta treba da sadrže odgovarajući nivo informacija koje su potrebne našoj publici;
- odgovarajući nivo stručnosti jezika;
- odgovarajući nivo formalnosti.

GLAVNI DEO ČASA:

Samostalni istraživački rad učenika uz analizu i korekciju rezultata:

Radni zadatak

Radeći u paru, odgovorite na sledeća pitanja:

a)

1. Zašto je definisanje publike prvi korak u pisanju, tj. planiranju pisanih poslovnih dokumenata?
2. U svojoj knjizi *Business writing and communication*, Kenet Dejvis navodi skraćenicu PACK. Ona podrazumeva sledeće: personality, attitude, circumstance, knowledge. Objasnite kako se to odnosi na publiku?
3. Dejvis takođe navodi da sadržaj naših dokumenata vredi samo ako je COIK – *clear only if known*. Objasnite kako se to odnosi na publiku?
4. Objasnite termin *internal customer*.
5. Prema Dejvisu prvi korak u planiranju pisanih poslovnih dokumenta je “to find the we”. Šta mislite da se pod tim podrazumeva? Dajte neke vaše ideje kako možemo da “find the we”?

b) Napravite listu pitanja vezanih za ciljne čitaoce na koja treba odgovoriti pre nego što krenemo da pišemo.

Radni zadatak

Radićete u grupama. Svaka grupa će dobiti dva pisma. Razmišljajući o aspektu čitalaca, prodiskutujte koje je pismo bolje i obrazložite zašto.

A

February 5, 2009

Mr. Ted Ladner

451 West Hawthorne Lane

Morris, MO 64507-3005

Dear Mr. Ladner:

You have written to the wrong office here at the County Building. There is no way we can attempt to verify the kinds of details you are demanding from Brown County.

Simply put, by carefully examining the 2008 tax bill you said you received, you should have realized that it is the Tax Collector's Office, not the Tax Assessor's, that will have to handle the problem you claim exists.

In short, call or write the Tax Collector of Brown County.

Thank you!

Tracey Kowalski

B

February 5, 2009

Mr. Ted Ladner

451 West Hawthorne Lane

Morris, MO 64507-3005

Dear Mr. Ladner:

Thank you for writing about the difficulties you encountered with your 2008 tax bill. I wish I could help you, but it is the Tax Collector's Office that issues your annual property tax bill. Our office does not prepare individual homeowners' bills.

If you will kindly direct your questions to Paulette Sutton at the Brown County Tax Collector's Office, County Building, Room 100, Ventura, Missouri 56780-0100, I am sure that she will be able to assist you.

Should you wish to call her, the number is 458-3455, extension 212.

Her e-mail address is psutton@bctc.gov.

Respectfully,

Tracey Kowalski

Radni zadatak

- a) Koja je razlika između odlika i beneficija (*features and benefits*)?
- b) Po vašem mišljenju, šta će više motivisati publiku (*features or benefits*)?
- c) Recimo da prodajete mobilne telefone, koje bi bile odlike a koje beneficije?

Radni zadatak

Ispravite naredne rečenice tako da budu orijentisane na čitaoce:

1. Our safety policy forbids us from renting power equipment to anyone who can not demonstrate proficiency in its use.
2. To prevent us from possibly losing large sums of money in stolen identity schemes, our bank now requires verification of any large check presented for immediate payment.
3. So that we may bring our customer records up-to-date and eliminate the expense of duplicate mailings, we are asking you to complete and return the enclosed card. 26. For just \$219 per person, we have arranged a four-day, three-night getaway package to Orlando that includes hotel accommodations, theme park tickets, and complimentary breakfasts.
4. We find it necessary to request that all employees complete the enclosed questionnaire so that we may develop a master schedule for summer vacations.
5. To enable us to continue our policy of selling name brands at discount prices, we can give store credit but we can not give cash refunds on returned merchandise.

Radni zadatak

Za sledeće teme, smislite temu na koju biste pisali, ko bi bili ciljni čitaoci, kao i informacije koje bi bile potrebne tim čitaocima.

Grupa 1 - Banking

Grupa 2 - E-commerce

Grupa 3 – Marketing

Grupa 4 - Office procedures

Grupa 5 - Real estate

Grupa 6 - Small businesses

Radni zadatak

Pročitajte sledeći imejl. Napisala ga je kompanija koja održava računare. Radi se o problemu kupaca sa njihovim novim monitorom. Uradite sledeće:

- a) precrtajte tri primera suvišnih informacija;
- b) navedite dva primera informacija koje nedostaju i stavite zvezdice gde ove informacije treba da budu.

To: jknowles@knowles.com

Subject: Returns

Your reference: monitor XT3458

Dear customer

We have received your request to return the faulty monitor, which is not displaying the correct colours.

We will process this as fast as possible. In order to provide a quick and reliable service, we kindly ask you to follow these instructions closely:

Within the next twelve hours, you will receive two emails from GTS. In the first email you will find a link to a GTS return label. Please print out this label with a laser printer. With this number you can track the delivery status of your item on the Internet.

Please pack your defective device into its original packaging. Afterwards please stick the return label clearly onto the box so that it is easily visible. When your parcel is ready for collection, please call GTS to arrange for collection.

Make sure you pack your defective device in the original packaging! If you don't have the original packaging or any other secure packaging for transportation, contact us by email so that we can provide you with suitable packaging. Please let us know.

Please only send in your defective LCD display together with its stand and the external power adapter (without its power cord). You will be charged for extra shipping costs in case we need to send back any accessories which you sent to us in error.

Yours sincerely,

Electronic Computer Services

ZAVRŠNI DEO ČASA:

Primena na sličnom problemu:

U grupama prodiskutujte o razlikama i sličnostima ukoliko pišete za čitaoce u sledećim situacijama. Napravite listu koju možete da podelite sa ostalim grupama.

Write a memo explaining how to perform your job (or a job you've had) for an employee who will be replacing you while you are on vacation. Write two versions of this memo: Write one to a temporary employee hired through a temporary job agency and write a second to an employee who works in your department but not in the same job.

Domaći zadatak:

- a. Pronađite članak o temi koja Vas zanima.
- b. Nakon što ste pročitali članak, uradite sledeće:
- c. Identifikujte ciljnu publiku. Razmislite o pristupu autora prema čitaocima.

- d. Napišite izveštaj o tome koliko je članak dobro ispunio zahteve čitalaca.

Zaključak

Inkorporacija problemski modelovane nastavne jedinice za usvajanje aspekta čitalaca u nastavu jezika struke može da ispuni brojne obrazovne, funkcionalne i vaspitne zadatke nastave engleskog jezika struke. Glavni *obrazovni* zadaci nastavne jedinice za usvajanje znanja o aspektu čitalaca u nastavi pisanja u jeziku struke su naučiti kako profilisati publiku, shvatiti kako da naglase prednosti koje su potrebne publici, razumeti koji nivo formalnosti i tehničkog izražavanja odgovora kojoj vrsti publike, shvatiti koja količina informacija je potrebna ciljnoj publici. Neki od *funkcionalnih* zadataka koje učenje kroz rešavanje problema ispunjava jesu razvijanje osetljivosti za uočavanje i formulisanje problema, osposobljavanje učenika za uviđanje bitnih detalja i prikupljanje podataka za argumentovano dokazivanje, razvijanje sposobnosti uopštavanja na osnovu dobijenih podataka. Pored navedenih obrazovnih i funkcionalnih nastavnih zadataka, problemska nastava doprinosi i *vaspitnim* nastavnim zadacima kao što su razvijanje kooperativnog ponašanja, razvijanje sposobnosti samoprocene i poverenje u sopstvene sposobnosti, koncentracija i sposobnost za predan rad, uvažavanje pisane poslovne komunikacije kao područja ljudske delatnosti.

Problemska nastava može da premosti jaz između kompleksnosti pisanja na radnom mestu i pedagoških pristupa koji se nude na kursovima engleskog poslovnog jezika. Imajući u vidu veliki broj studija koje pokazuju da je pisanje na radnom mestu složen posao, učenje kroz rešavanje problema predstavlja pomak u dosadašnjoj pedagoškoj praksi koja zahteva od učenika da rade na nivou teksta i nudi izbor modela i šablona koje studenti treba da nauče i reprodukuju. Problemska nastava ide i korak dalje od modela žanrovske analize i predstavlja alternativni pristup organizovanju nastave pisanja na jeziku struke koji uzima u obzir procese i interakcije koje doprinose izgradnji teksta.

Ivana M. Martinović Barbul
Novi Sad School of Business, Serbia

PROBLEM BASED TEACHING UNIT ON THE ASPECT OF AUDIENCE IN AN ESP WRITING COURSE

Abstract

Problem Based Learning is an effective approach that helps students to acquire knowledge while solving interdisciplinary and problems from everyday life. The benefits of problem teaching are the use of professional knowledge, goal setting, problem solving and evaluation of results while PBL activities stimulate interest in learning and take into account the positive effects of individual learning. Having in mind these advantages, the paper presents the basis of problem teaching in teaching EFL.

The main aim of this paper was creating a teaching unit for the acquisition of knowledge on the aspect of audience the teaching of the English language profession through PBL. PBL teaching unit was created in accordance with principles for implementation of problem teaching: 1. Creation of a problem situation; 2. Defining the problem; 3. Decomposition of the problem and hypothesis generation; 4. Independent work of students followed by analysis and correction of results (verification of hypothesis); 5. Application of newly acquired knowledge on a similar problem.

The paper considers and analyzes positive aspects of problem-based teaching units as well as methodical aspects of Problem Based Learning, with practical examples and implications for teaching practice.

Keywords: Problem Based Learning, teaching writing skills, aspect of audience, English for Specific Purposes.

Literatura

1. Ainsworth, J. A. (2012). Integrating Methods and Strategies from Language Teaching and Business Studies in Languages for Specific Business Purposes Course. *Global Advances in Business and Communication Conference & Journal*, 1(1), 1- 24.
2. Arends, R. I. (2004). *Classroom instruction and management*. Boston: McGraw Hill.

3. Barbour, D. H. (1987). Process in the Business Writing Classroom: One Teacher's Approach. *International Journal of Business Communication* 24(1), 61 – 64.
4. Bhatia, V. (2004). *Worlds of written discourse: A genre-based view*. London: Continuum.
5. Duch, B. J., Groh, S. E., & Allen, D. E. (2001). *The Power of Problem-Based Learning, Sterling*. Virginia: Stylus Publishing, LLC.
6. Ferris, D., & Hedgcock, J. (2005). *Teaching ESL composition: Purpose, process and practice* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
7. Gieve, S. (1998). Comments on Dwight Atkinson's "A Critical Approach to Critical Thinking in TESOL". *TESOL Quarterly* 32(1), 123-129.
8. Hewings, M. (2002). Editorial. *English for Specific Purposes* 21(3), 209-210.
9. Hussein, H., Roslan, S., Noordin, N., & Abdullah, M. C. (2012). Using the problem solving approach to teach writing to EFL learners. *The English Teacher* 41(2), 144-159.
10. Hyland, K. (2003). Genre-based pedagogies: A social response to process. *Journal of Second Language Writing* 12(1), 17-29.
11. Loyens, S., Magda, J., & Rikers, R. (2008). Self-Directed Learning in Problem-Based Learning and its Relationships with Self-Regulated Learning. *Educational Psychology Review* 20(4), 411-427.
12. Paretti, M. C. (2006). Audience awareness: leveraging problem-based learning to teach workplace communication practice. *IEEE Transactions on Professional Communication* 49(2), 189-198.
13. Pennell, M., & Miles, L. (2009). It Actually Made Me Think: Problem-Based Learning in the Business Communications Classroom. *Business Communication Quarterly* 72(4), 377 -394.
14. Rollinson, P. (2005). Using peer feedback in the ESL writing class. *ELT Journal* 59(1), 23-30.
15. Sendag, S., & Odabasi, H. F. (2009). Effects of an online problem based learning course on content knowledge acquisition and critical thinking skills. *Computer & Education* 53(1), 132-141.
16. Swales, J. (1990). *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings*. Cambridge: Cambridge University Press.
17. Swales, J. (2000). Languages for specific purposes. *Annual Review of Applied Linguistics* 20, 59-76.

18. Torp, L., & Sage, S. (2002). *Problems as possibilities: Problem-based learning for K-16 education*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
19. Uden, L., & Beaumont, C. (2006). *Technology and Problem-Based Learning*. Hershey: Information Science Publishing.
20. Vernon, D. T. A., & Blake, R. L. (1993). Does problem-based learning work? A meta-analysis of evaluation research. *Academic Medicine* 68(7), 550-563.
21. Wood, A., & Head, M. (2004). Just what the doctor ordered: The application of problem-based learning to EAP. *English for Specific Purposes* 23(1), 3-17.